

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 11

Oslo, den 14. mars 1935.

47. årg.

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5, Abonnementpris kr 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 l, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dager fra 10—4. Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

INNHold: Hyrdebrev - Et hundreårsminde - † Søster Paula - Fasten vår venn. - I Kikkerten - N. K. K. F. - Til katolske menn i Oslo - Herhjemme -

Hyrdebrev for fasten 1935.

Jacob Mangers,
ved Guds barmhjertighet og den Apostoliske Stols velvilje
Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat
Biskop av Selja,
til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Høitelskede i Herren.

I året 1853 døde der i Frankrike en mann, hvis navn og minne til evig tid vil være velsignet av denne verdens fattige og ulykkelige. Det var den lærde og edle stifter av St. Vinscentsforeningene: Frederic Ozanam. Han etterlot sig et testamente som begynte således: «Jeg overgir min sjel til Jesus Kristus, min Frelser. Nedbøiet over mine synder, men i tillit til Guds uendelige barmhjertighet dør jeg i den apostoliske romersk-katolske Kirkes tro. Jeg har kjent dette århundres tvil, men gjennom hele mitt liv er jeg blitt overbevist om at der ikke finnes hvile hverken for ånden eller hjertet uten i *Kirkens tro* og under *Kirkens autoritet*. Hvis jeg tillegger mine årelange studier noen verdi så er det fordi de berettiger mig til å be alle dem, som jeg elsker, om å forbli tro mot den religion, i hvilken jeg har funnet lys og fred. Måtte de holde ut i troen til tross for alle ydmykelser og alle de forargelser og alle de frafall, som de kan bli vidne til!»

Disse ord er skrevet av en stor mann, og en mann, som har kjempet med tvilens onde ånd, men som allikevel og til tross for alle ytre og indre anføttelser *kun* har funnet fred og hvile i den katolske Kirke.

Hvor er det ikke påkrevet, høitelskede i Herren, å minne også *eder* om denne edle manns ord: «Måtte I holde ut i troen til tross for alle ydmykelser og til tross for alle de forargelser og frafall,

som I kan bli vidne til!» Derfor skal nettop i begynnelsen av denne fastetid disse ord være min inntrengende formaning og min inntrengende appell til eder alle! Som hyrde føler jeg mitt ansvar for eders udødelige sjels frelse. Og fordi jeg inneslutter eder alle i mitt faderhjerte føler jeg det som min plikt å gjøre eder oppmerksom på de farer, som nu alle vegne truer vårt kristenliv og vår religiøse overbevisning. Det å holde de kristne deres religiøse plikter for øie har kanskje aldri vært så nødvendig som nettop i *vår* tid — denne trossvekkede og religiøst likegyldige tid, som i sin overfladiske tendens endog søker å gi menneskeheten stener for brød: dårlige surrogater for Kirkens gamle tro og lære.

Enhver tid har vært preget av sine spesielle former for religiøse vanskeligheter og kamper. I vår tid former disse sig *dels* som en antireligiøs og materialistisk tendens, nærmest å betegne som moderne hedenskap, — og *dels* som religiøse bevegelser eller retninger som så å si alle karakteriseres av sin ensidige betoning av følelseslivet og appell til dette.

Begge disse forskjellige utslag av den moderne mentalitet er like farlige for det *sanne* trosliv — for kristendommen i ånd og sannhet. Det første fordi det utelukkende vil bygge livet på menneskets natur, på menneskets sensualisme — det annet, fordi det utelukkende betoner følelseslivet og mener å kunne bygge livet på religiøs sentimentalitet.

I

Antallet av «de ugudelige som misbruker vår Guds nåde til utsvevelser og forneker vår eneste Hersker og Herre, Jesus Kristus», (Jud. 4) er blitt stort og vokser dag for dag. Vi er i sannhet vidne til forargelser og frafall og vi ser også med sorg, hvor mange det er som er blitt smittet av dette moderne hedenskap. Derfor har vi grunn til å gjenta Ozanams ord om «å holde ut», og derfor har vi grunn til å tilrope eder Pauli ord: «Ifør eder Guds fulle rustning så I kan motstå djevelens efterstrebelse.» Og derfor, høitelskede i Herren, «finner jeg det nødvendig å skrive til eder med formaning om å stride for den tro som engang er overlevert oss». (Jud. 3).

*

Hver eneste dag kan vi møte mennesker som — ofte på grunn av det vantrø, ja direkte hedenske miljø de er blitt født og opdradd i — går tilsynelatende lykkelig og tilfreds gjennom livet uten å ane hvad tro, håp og kjærlighet er og uten å bry sig det minste med å overveie livets mening. Vi ser disse mennesker bli uberørt av klokkenes malmlulle stemme når den vil kalle dem til Guds hus — bli uberørt av prestens stemme, når han vil kalle på deres samvittighet — bli uberørt av Guds kjærlighet som banker på deres hjertedør for å gi dem ny kraft — og allikevel synes de å være lykkelige. Vi ser dette — og noen av oss fristes kanskje til å tenke som så: «Skulde ikke også *vi* kunde leve lykkelig uten tro og religion?» Men fristes vi slik må vi erindre, at livet her på jorden ikke er langt og ikke bare byr oss glede og lykke. Livet er kort og rikt på sorg og nød. Vi vet jo alle at intet menneskeliv spares for sorg og lidelse. Og det er derfor *nødvendig* å kunne tro på en Gud som, fordi han har skapt oss i *sitt* billed, styrer verden efter *sin* vilje, så intet ondt kan ramme oss som han ikke *kan* og *vil* vende til det gode for oss. Det er dette som gir livet innhold og mening: den urokkelige tro på at de lidelser som sendes oss blir forvandlet til glede og fred og kraft, når vi tar dem som kommende fra Gud, fra godhetens og kjærlighetens kilde og derfor forsøker å se dem bare i dette Guds eget himmelske lys. Ti denne livsinnstilling lutrer vår sjel og høiner dens moralske verdi og gir oss derfor en ny og høiere verdimåler for livets foreteelser. Selv døden blir da ikke trist og meningsløs. Vi vet jo at den jord som kastes på våre kjæres kister ikke er det siste, det endelige farvel, men at der kommer en gjensynets dag, hvor vi atter forenes med dem som Gud gav oss å møtes med hernede.

Ene og alene i vår *tro* kan vi derfor finne en endelig forklaring på det vi betegner som «lidelsens gåte», «*korsets gåte*», ti troen viser oss, hvor uløselig dette kors er knyttet til vår synd og alle våre svakheter og ufullkommenheter, og i dens lys forstår vi hvorfor Guds nåde og forløsning er bundet til korset og derigjennem til li-

delse og smerte. Guds egen Sønn led jo for oss og siden efter skal vi utfylle det som «mangler i Kristi lidelser».

Men når vi nu overveier dette så må vi spørre oss selv om hvorledes det egentlig kan gå til, at materialismen har kunnet spre sitt smittestoff inn i så mange sjeler — selv blandt dem som bekjenner sig til kristendommen. Og svaret må være at disse sjeler aldri helt ut har forstått troens verdi for det jordiske liv og derfor ikke har kunnet gripe og fastholde den kilde til livsglede og den kilde til livskraft, som troen, den hellige katolske Kirkes tro, representerer. Hadde de i ånd og sannhet forstått dette, da hadde de aldri følt sig fristet til å fornekte disse verdier hvor meget de så enn måtte få se av «forargelse og frafall» hos andre. Ti ett står fast: de som ikke i troen finner det de søker og det de trenger, er de som alltid blir på overflaten av fenomenene og selv er uten åndelig dybde. Og hvor skal de så kunde opta i sitt innerste vesen og *der* legemliggjøre Kristi ord og eksempel, så kristendommens sannheter blir en del av dem selv og troen en levende kraft? Gjør menneskene imidlertid ikke det, blir de før eller senere et bytte for materialismens onde inspirasjoner.

*

Men der er en annen stor fare som truer vår tro og vårt religiøse liv. Det er den hatefulle propaganda, som vi møter så mange steder og som søker å forgifte menneskenes hjerter ved å innpode dem ukjærlighetens onde ånd og ved å puste til den misunnelse og den trang til å bryte ned, som ligger latent i sjelene siden synden kom inn i verden. Denne propaganda fremstiller Kirken og dens prester som fiender av all opplysning og alle fremskritt, idet den utsprer usannferdige «orienteringer» i dens lære og ikke viker tilbake for direkte løgn om denne lære og om Kirkens hellige institusjoner.

Den fare som denne propaganda representerer er så meget større som det er store politiske partier, og delvis meget mektige partier, som har tatt den i bruk, og likefrem på sitt program har oppstillet kamp mot Kirken, mot dens prester og mot all religion i det hele tatt. Disse partier arbeider med alle våben hvorav en vel organisert og disiplinert presse er et av de farligste. De tar kino og teater i bruk for sin kampanje og de tar videnskapen og historien til hjelp ved å påberope sig berømte navn som støtte, i håpet om derved å kunne forvirre ubefestede sjeler. Og det sørgelige er at man selv blandt den ellers hederlige presse låner sine spalter til denne forfølgelse, til religionens fiender, skjønt disse blade ellers betegner sig som konservative og samfunnsbevarende. Således får religionens fiender fritt slag for sine teorier og får derved anledning til å undergrave den beste samfunnsstøtte: kristendommens evangeliske ånd.

Det er derfor ikke å undre sig over, at vi ser

så mange ubefestede og overfladiske sjeler vakle og bli lunkne i oppfyllelsen av sine religiøse plikter, idet de kanhende tilsynelatende følger disse pliktens bud, men kun av inngrodd vane, ikke av indre overbevisning. Ti deres sinnelag er undergravet — ofte uten at det er dem helt klart *hvordan* og *ad hvilke veier* dette er skjedd.

Skylden ligger hos *tidsånden*, den moderne ånd, som med hån og spott og bitende ironi i kunstens og videnskapens navn nu forkynner en livsanskuelse så helt igjennem hedensk, men allikevel så kamuflert, at den ikke er lett å gjenemskue for Kirkens barn. Denne moderne ånd sniker sig ofte inn uten at man merker den før der er skjedd ulykker som er vanskelig å gjenoprette. Man forsøker å rokke ved dogmene om treenigheten og Kristi guddom, og man vil rokke ved himmelen og ved helvete, men under en tilsynelatende helt «uskyldig» maske. Der rokkes ved den indre overbevisning som kan være svekket ennu mens et menneske selv tror at det bekjenner sig til Kirken som sannhetens grunnvoll og ennu tror at det ærer sakramentene og deres forvalter, presten.

Høitelskede i Herren, la oss være våkne overfor det faktum, at fienden søker å bringe oss til fall ved stadig å henvise til de feil og menneskelige skrøpeligheter som har klebet ved en del av Kirkens historiske skikkelser, hvorved han forsøker å svekke vår ærbødighet for Kirkens menn og institusjoner. Bør vi ikke erindre at historien vet å fortelle så uendelig meget om Kirkens hellighet, som den åpenbarer sig i sine store personligheter, og om hvorledes Kirkens tro har vunnet seir over alt det smålige som kan klebe til menneskenaturen og har frembragt helgener, rene ophøiede skikkelser av dimensjoner som ellers aldri er sett her på jorden.

La oss være våkne når en falsk videnskap kommer med sine teorier uten bevis og vil ha oss til å lytte til vilkårlig opstillede hypoteser, da vi jo har Guds eget åpenbarte ord til å opplyse oss om den *sannhet* som de største videnskapsmenn og de største tenkere i ydmykhet har bøiet sig for! Når den antireligiøse presse vil ha oss til å adoptere en livsanskuelse som inspireres av de usædelige moderne kinodramaer og det som opføres på de teatre, som har latt sig besmitte av tidens ånd, la oss da være så våkne at vi setter opp mot denne presse vår egen katolske presse og støtter den slik, at *den* er i stand til helt effektivt å møte fienden på hans eget område! Og vi bør være kresne i valget av de kinostykker vi ser, de teatre vi går i og de fornøielser vi søker når vi ønsker hvile og adspredelse. Vi kjenner ikke alltid de farer vi kan utsette oss for — ikke minst i form av den massehypnose vi kan komme inn under og som litt etter hvert vil berøve

oss vår religiøse selvstendighet og vår åndelige dømmekraft.

La oss være våkne hver gang kampen mot Kirken og Kirkens menn blusser op og vi får erfare, i hvor høi grad uvitenhet og manglende sannhetskjærlighet kan forblinde menneskene, så intet våben synes dem for simpelt og intet angrep for lavtliggende. Måtte det ha den virkning, høitelskede i Herren, at I med forøket iver og varme vender eder mot Kirken, vår åndelige mor, og forsøker å tjene henne enn bedre, å bli enn verdigere hennes kjærlighet — ikke minst ved at I slår ring om eders prester og i lydighet hører deres ord og følger deres anvisninger og med ærbødighet mottar av deres salvede hender de hellige sakramenter som gjør oss sterke i livets kamp, tålmodige i lidelse, forståelsesfulle og offervillige overfor våre medmennesker. Må dette være frukten av ondskapens anslag mot vår hellige tro!

*

Og så løfter jeg min røst mot det kjødets evangelium som nu forkynnes og hvis innhold er, at livet kun har verdi i samme forhold som det er i stand til å skaffe menneskene tilfredsstillelse av alle kjødets lyster uten hemning av noen art, i samme grad som menneskene kan hengi sig til usedelige utskielser og følge sine lidenskaper. Vi anerkjenner ikke dette evangelium, vi følger ikke de moderne profeter, men Jesus Kristus. Vi anerkjenner ikke det som værende livets mål, at et menneskebarn fritt skal kunne ødelegge sig både på sjel og legem ved å misbruke de krefter som er nedlagt i det til slektens bevarelse. Det kan ikke være naturens mening med disse krefter å slippe dem løs til å forgifte både egen og andres livslykke. Livets mål er uendelig høiere enn det vår sanselige natur kan gripe hvis dens krefter får ha fritt avløp uten kontroll av vår edlere og åndelige natur. Det er *ikke* slik at ene og alene tilfredsstillelsen av vår sanselighet er kilden til den menneskelige aktivitet i alle dens forskjellige forgreninger. Seksualdrift og forplantningsdrift er *ikke* to forskjellige livsfunksjoner, men det er én kraft gitt oss av Gud som andel i hans skapermakt til slektens forplantning og bevarelse innenfor det rettmessige ekteskaps ramme.

For vår kjødelige natur kan ganske visst overvinnelsen av de seksuelle krefter være en tung og vanskelig kamp, men også her har Kirken sin mektige hjelp å gi oss om vi legger vår uro og lidelse fremfor dens vigslende tjenere. Ut fra deres hellige kall og deres erfaring, kan disse rekke alle kjempende de beste våben til å overvinne fristelsene og anfektelsene. — Disse mine ord gjelder ikke minst ungdommen vår kjære ungdom som jeg oppfatter med en særlig kjærlighet

Gjenfidige

Norges eldste livsforsikrings-
og livrenteselskap
Stiftet 1847.

og omsorg. Jeg retter til eder unge en særlig manende appell — for det er særlig eder at fristeren er ute efter: «Tro ikke alle de falske profeter som i våre dager kommer i mange forklædninger, men bare søker å rive eders skjønne renhet og ærbarhet i stykker ved å forespeile eder at skrankeløs frihet er det eneste som bringer lykke og at I fritt kan hengi eder til utsvevelser og tøilesløshet uten å ta skade på eders Gudsforhold og uten å ta skade på eders sjel. Tro dem ikke, ti giften som de drypper i eders sinn vil før eller senere føre eder bort fra Kirken og gjøre eder likegyldige for de evige verdier.»

All verden vil i våre dager ha fatt på ungdommen — all verden føler sig kallet til å veilede og rettlede den. Hvor meget skrives der for eksempel ikke i blade og tidsskrifter om ungdommens «frigjørelse» — hvilket så å si alltid er ensbetydende med dens tøilesløshet. Men husk: som kristne er der kun én som er eders rettmessige veileder og rettleder — og denne ene er Jesus Kristus, som selv har sagt om de falske lærere at det var dem bedre at en møllesten blev hengt om deres hals og de blev nedsenket på havets dyp enn at de skulde vekke forargelse. Mot alle fristerens forførende ord, mot hans stemme, når den taler gjennom andre *til* oss eller gjennom vårt blods røst *i* oss, vil vi sette op *vår* læremesters klare ord om at Gud ikke har kalt oss til urenhet, men til hellighet, og at de som bedriver utukt skal ikke få lodd og del i Guds rike. (I Tess. 4, 4 — Ef. 5, 5). La eder derfor ikke anfekte, men lytt til eders rene samvittighets røst og følg dens bud. Hele livets fred og lykke kan være avhengig av at I lærer selvbeherskelse.

*

For dette moderne kjødets evangelium har ikke en kvinnes verdighet eller et ekteskaps hellighet den minste verdi. Se bare — på tross av Kristi sterke, klare ord: «Den som skiller sig fra sin hustru og ekter en annen begår ekteskapsbrudd» (Mark. 10, 11), — disse utallige skilsmisser, denne pest som forgifter vårt folk og stifter så megen hat og ufred mellom menneskene, ikke bare blandt familiemedlemmene, men i hele samfundet. Det er den bitre frukt av det moderne hedenskap som, efter å ha preket krig mot kristendommen og Kirken, nu forgifter hele folket med materialisme. Ti det er et utslag av den materialistiske livsopfatning, når ekteskaps hellighet fornektes og det synker ned til å bli en tilfeldig og kanskje kortvarig forbindelse istedenfor et uopløselig samfund mellom to menneskér, som bygger på kjærlighetens evighetsverdi istedenfor den jordbundne forelskelse.

Som et ekko til Kristi absolutte krav om ekteskaps hellighet og uopløselighet hører vi Kirkens klare og tydelige forkynnelse: «Ingen menneskelig makt kan oppløse et gyldig inngått og fullbyrdet ekteskap». (C. J. C. can. 1118).

Som sakramentenes forvalter kan og må Kirken stille visse betingelser for gyldig mottagelse av ekteskaps sakrament. For katolikker — også frafalne katolikker — stilles den betingelse at ekteskapet inngås foran en av Kirken beskikket prest.

Det gis tilfeller hvor forbindelsen ikke er noget virkelig og gyldig ekteskap, på grunn av de hindringer som forelå da forbindelsen blev inngått, og som gjør at det formentlige ekteskap intet ekteskap er, for eksempel når det blev inngått mellom nær beslektede eller med manglende samtykke eller i sinnsykdrom. Da *erklærer* Kirken — efter utførlig og nøiaktig undersøkelse — til beroligelse av vedkommendes samvittighet at de er frie, fordi det i virkeligheten ikke har vært noget ekteskap mellom dem. Men hvis det fremgår av undersøkelsene at ekteskapet er gyldig og fullbyrdet, da vil Kirken vise sig aldeles ubøielig, helt i overensstemmelse med Herrens ord: «Hvad Gud har sammenføiet skal mennesket ikke adskille.»

Et folks kulturelle nivå er avhengig av dets familieliv. Hvor *det* gripes av oppløsning dør før eller senere folket ut. Og det er denne fare som i våre dager truer samfundet som aldri før — i alle tilfelle i *vårt* folks historie. Når ekteskaps hellighet fornektes, fornektes også dets bærende idé: at det er Guds middel til å forlene menneskeheten med hans egen skapermakt. Og hvor dette fornektes — hvor menneskene med vilje undrar sig sin forpliktelse til å oppfylle budet om å være «fruktbare og mangfoldige», men kun vil tilfredsstille sin egen kjødelige lyst — *der* blir ekteskapet en hån mot den levende Gud og en hån mot selve naturen og *der* pådrar ektefellene sig et forferdelig ansvar, fordi de misbruker Guds gaver til naturstridige øiemed. Måtte alle kristne ektefeller overveie sitt ansvar overfor den Gud som ikke lar sig spotte!

Høitelskede i Herren, hold eder til Guds bud og lev i troens ånd og Gud vil være for eder en kjærlig og omsorgsfull far og gi eder det som I har behov! Og «la ingen forføre eder med forføgelige ord, ti derfor kommer Guds vrede over vantroens barn.» (Ef. 5, 6).

*

Og ikke nok med det — dette kjødets evangelium går ennu videre og angriper selve *livet* i sitt utspring idet det forkynner, at man fritt kan drepe det liv som spirer under en mors hjerte.

Er det ikke forferdelig at vi nu er kommet så langt at der ikke mer er noget avskrekkende i å begå mord og drepe menneskeliv, skjønt der dog sies sterkt og klart til oss: «Du skal ikke slå ihjel!»? Ti fosterfordrivelse *er* ikke annet enn mord. Fosteret har allerede den samme udødelige sjel som det skal bevare hele livet igjennem, og det har derfor krav på rettslig beskyttelse allerede fra den aller første stund av. Derfor er det *mord* å avbryte svangerskapet, men

ikke alene det: det er samtidig *selvmord* på hele samfundslaget. Ti samfundet vil drepe sig selv den dag loven vil tillate at svangerskapet avbrytes og hvor man kanskje innretter hele operasjonssaler til dette bruk. Husk at alle disse uskyldig drepte engang vil bli sine foreldres store anklagere for den rettfærdige Gud og deres blod vil rope mot himlen om hevn over det folk som har tillatt, at de uten dåp måtte inngå i evigheten!

Høitelskede i Herren, kall ikke Guds vrede over eder selv og eders hus! Det er alværlige ord,

jeg nu har rettet til eder, men de kommer fra et hjerte som slår i dyp kjærlighet til eder og til Gud og vår hellige kirke. Måtte det iallfall kunne sies om oss katolikker, at troens ånd ennå er så sterk i oss at vi ikke lar oss anfekte av det moderne hedenskap og ikke lar oss smitte av de dårlige eksempler vi dessverre så altfor ofte har for øie i det daglige liv! «Måtte vi holde ut til tross for alle ydmykelser og forargelser og frafall!»

(Fortsettes.)

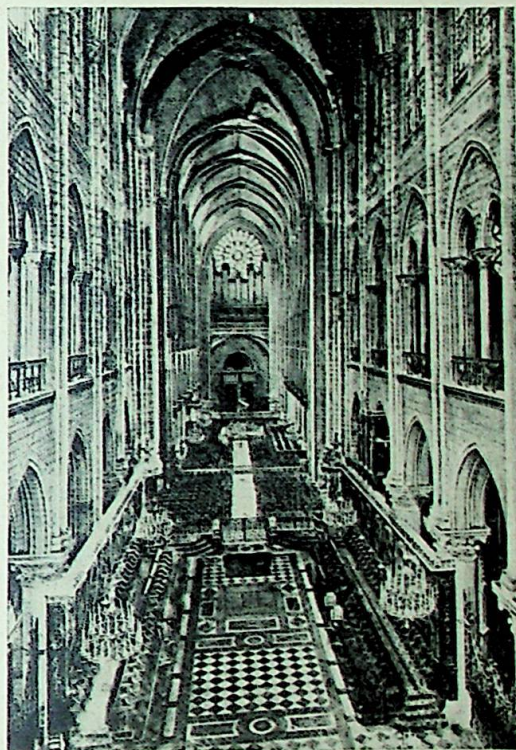
Et hundreårsminne.

III.

Efter bruddet med Lamennais stillet Lacordaire sig påny til sin biskops rådighet og mgr. de Quelen innsatte ham igjen i den beskjedne stilling som huskapellan ved den lille internatskole. Det var på mange måter en vanskelig tid for Lacordaire. Han hadde forlatt Lamennais's krets av venner og beundrere, men gjennom sin tidligere kontakt med disse hadde han fått mange mot sig på andre hold, hvor man så på ham med mistro eller endog med uvilje. Og han vilde absolutt undgå å ta parti i de politiske stridigheter. Han avsto derfor stillingen som redaktør av avisen *L'Univers*, som nettop var blitt grunnlagt. Lacordaire tenkte stadig at hans egentlige kall var å bli predikant, men han var ofte motløs, full av tvil om sin misjon og om sig selv. På denne tid fant han en utmerket støtte i madame *Swetchine*, et meget betydelig menneske, adskillige år eldre enn Lacordaire, som ved sin verdenserfaring og klokskap hjalp ham over mange vanskeligheter, så han med sinnsro ventet på at den time skulde komme, da det vilde bli bruk for ham.

Ved nyttår 1834 blev han anmodet om å holde en rekke apologetiske foredrag for elevene på Collège Stanislas, et av de største gymnasier i Paris. Dette gav Lacordaire anledning til noe han lenge hadde ønsket: en direkte kontakt med ungdommen, og samtidig fikk han leilighet til å prøve sig som predikant. Det blev en stor suksess. Fra det tredje foredrag av var tilstrømningen utenfra, av eldre og tildels innflytelsesrike menn, så stor at man måtte innrette et galleri i kapellet som blev alt for lite for den store skare av interesserte og begeistrede tilhørere. Blandt disse var, foruten studenter i stort antall, kjente forfattere og diktere som Chateaubriand, Lamartine og Victor Hugo. Lacordaires enestående suksess i en tidsalder da den geistlige forkynnelse hadde tapt meget i anseelse, skyldtes for det første hans store kunnskaper, erhvervet gjennom langvarige og grundige studier. Dessuten virket hans apologetikk frisk og ny. Han tilstrebet navnlig å bevise katolisismens guddommelige opprinnelse og indre kraft ut fra dens innsats og resultater på samfundslivets områder. Hans brennende tro og sterke overbevisning gjorde et dypt inntrykk på tilhørerne, så meget mer som det var klart for alle at han fullt ut var en mann av deres tid, preget av tidens begiven-

heter. Men selve den opsikt disse foredrag gjorde, fremkalte meget snart en sterk reaksjon fra Lacor-

Notre Dame-kirkens indre.

dares mange motstandere. Man gjorde regjeringen oppmerksom på at «hans forkynnelse som var preget av republikansk fanatisme var istand til å forvirre ungdommen», og man henvendte sig til erkebiskopen, for at denne skulde hindre den tidligere redaktør av «*L'Avenir*» i å fortsette med sin fordervelige innflytelse. Mgr. de Quelen vaklet mellom sin sympati for Lacordaire og frykten for de vanskeligheter han vilde bli utsatt for ved å støtte den unge prest, hvis innstilling han på tross av sin nevnte sympati hadde en viss instinktiv engstelse for. Den første foredragsserie var avsluttet våren 1834 og erkebiskopen søkte å få Lacordaire til frivillig å avstå fra å gjenopta dem. Han

fremsette da et krav om at foredragene på forhånd måtte innleveres til approbasjon hos generalvikaren, men Lacordaire, som alltid improviserte sine foredrag, vilde ikke bøye sig for dette krav, men heller oppgi foredragene. Mens erkebiskopen overveiet hvilket skritt han måtte ta, og Lacordaires motstandere øvet press på ham for å få ham til å stanse foredragene, fikk Lacordaire av en eldre geistlig det råd at han skulde opsøke erkebiskopen. Da han kom inn til erkebiskopen, fant han denne sørgmodig og tydeligvis bekymret over et eller annet. Siden fikk han vite at mgr. de Quelen nettop hadde fått underretning om at en av de mest ansette sogneprester i bispedømmet hadde sendt omkring til forskjellige geistlige et skrift som inneholdt en skarp kritikk over erkebiskopens administrasjon, ikke minst over hans svakhet og eftergivenhet mot den unge abbé Lacordaire. Efter en stunds taushet sier erkebiskopen plutselig: «Jeg har tenkt på å betro Dem prekestolen i Notre Dame, vil De ta imot?» Det er temmelig sikkert at erkebiskopen først fikk denne innskyttelse, da Lacordaire trådte inn. Men Lacordaires tilsynekomst i det øieblikk, da han var plaget av bevisstheten om den kritikk som var rettet mot ham bl. a. på grunn av Lacordaires foredrag, har inngitt ham den tanke at det beste svar han kunde gi sine motstandere var å betro den unge prest den første prekestol i Paris. Lacordaire, på hvem dette tilbud kom helt uventet, bad om betenkningstid. Efter å ha bedt til Gud og rådført sig med sine venner slo han til. Erkebiskopen undret sig meget over at hans avgjørelse ikke vakte større opsikt og motstand. Men Lacordaires uvenner regnet med at han hverken hadde de dogmatiske eller oratoriske forutsetninger for å kunne klare opgaven, og det var bare syv uker til den første conférence eller foredrag skulde holdes. Imidlertid var Lacordaire i virkeligheten i sjelden grad forberedt for denne øpgave. Ikke alene hadde han gjennom årelange studier erhvervet sig store teologiske kunnskaper, men han var også helt på høide med alle samtidens tanker og problemer, og gjennom sine mange prøvelser og ikke minst ved å ha underkastet sig Kirkens avgjørelse i Avenir-saken, hadde han fått en tro på Kirken, som gav ham kraft til å avlegge vidnesbyrd om den.

Den 8. mars 1835 besteg han så for første gang Notre Dames prekestol. Mens fasteforedragene de foregående år kun hadde samlet få tilhørere, så var kirkens skib nu stuvende fullt av menn (for hvem midtskibet var forbeholdt), unge og gamle. Man anslo antallet til fem tusen.

Den unge, bleke prest virket meget spinkel i den store prekestol mellem de midterste søiler på høire side av det store kirkeskib, som var fylt av denne imponerende tilhørerskare. Erkebiskopen av Paris satt rett imot prekestolen, bare noen få meter fra denne. Stemmen virket først litt tynn og svak, mens Lacordaire redegjorde for sin øpgave: «Kallet ikke ved min egen vilje, men ved erkebiskopens bestemmelse til å heve min røst i denne forsamling, må I ikke vente av mig at jeg skal tale med kunstferdighet. Hvis I er kommet for å høre veltalenhetens forfengelige spill da har I tatt feil. Måtte tidens veltalenhet forgå! Jeg ber

om Guds hjelp til å tale om Jesu Kristi sannhet og kjærlighet, og hvis Guds nåde står mig bi, vil man igjen oppleve at Gud betjener sig av det som er lite og uanselig for å beskjemme det som er sterkt. Herre, for 11 år siden lå jeg utstrakt på gulvet i denne katedral for å bli iført dine presters kledning, jeg kom for å få de goder du har lovet dem som tjener dig. Du har skjenket mig disse goder, giv at jeg nu kan meddele dem til andre. Kom din tjener til hjelp, sett vakt ved mine leber for at de må være tro mot mitt hjerte som mitt hjerte er tro mot din lov.» Det hersket dyp stillhet og litt efter litt fikk hans stemme omfang og klang. Plutselig bryter han med den vedtatte, tradisjonelle form og henvender sig direkte til tilhørerne: «Mine tilhørere, — hvad vil I av mig? Sannheten? Så har dere altså ikke sannheten, så søker I den da?» Tilhørerne fornam den gysen, som Guds ords forkynnelse undertiden forvolder. Erkebiskopen blev blek og så op på Lacordaire, som straks forstod at slaget var vunnet. Lacordaire har i sine erindringer gitt følgende skildring av dette gripende øieblikk:

«Jeg steg op på prekestolen, beveget, men fast, og jeg begynte min tale med blikket festet på erkebiskopen som i mine øine efter Gud, men foran de øvrige tilstedeværende var hovedpersonen ved denne begivenhet. Han hørte på mig, med bøiet hode, i en tilstand av absolutt ufølsomhet, som en mann der ikke bare er tilskuer eller dommer, men som løper personlig risiko ved et sjeldent vågestykke. Da jeg hadde fått fotfeste i mitt emne og i forsamlingen, og mitt bryst hadde hevet og utvidet sig for å gripe denne store skare, og da inspirasjonen hadde fortrenget innledningens ro, undslapp det mig et av disse rop, som når de er ekte, ikke undlater å gjøre inntrykk. Erkebiskopen skjald og blev så blek at jeg merket det. Han løftet hodet og så på mig med et forbausset blikk. Jeg forstod at slaget var vunnet i hans øine og i forsamlingens. Da erkebiskopen kom tilbake til sin bolig erklærte han at han vilde gjøre mig til domherre i katedralen. Man hadde adskillig besvær med å få ham til å vente til efter det siste foredrag.»

(Fortsettes.)

SØSTER PAULA.

Det har vakt sorg langt ut over St. Josephssøstrenes egen krets da vi erfarte at søster Paula var død. I mange år har hun vært knyttet til foreningen her — i de senere år stelte hun med «søndagsfrokosten» på instituttet — alltid med godt humør og en elskelighet, som enn ikke den siste tids mange smerter og store vanskeligheter hvad bevegelse angår kunde legge en demper på. Alle var vi glad i henne og alle vil vi savne henne. Søster Paula Tegeler var tysk av fødsel — fra egnen omkring Osnabrück — og var født i 1872. I 1905 avla hun de evige løfter og blev dem i sannhet tro gjennom de mange år hun virket iblandt oss. Hun blev begravet mandag under stor deltagelse. R. I. P.

Fasten — vår venn.

(Efter Pierre l'Ermitte.)

Faste — nu igjen!

Den uhyggelige, triste, utholdelige fastetid! Som om livet ikke var tilstrekkelig følt i forveien, så skal det nu i 40 dager — og ikke en time hverken mer eller mindre — helle ut over våre hoder en uavbrutt strøm av plagsomme fordringer. —

Ikke må vi spise så meget vi vil — og vi må finne oss i å høre ustanselig om og om igjen: bot! bot!! bot!!! sone og angre! Tenk på din synd!! Tenk på din død og dommen etter denne!!!

Og meget mer i samme tone. —

Faste — den uhyggelige fastetid!

*

Men, kjære venn, den som gir dig slike tanker nu i denne tid — det er det onde i dig.

Den onde ånd som alltid er redd for å faste.

Ti hvad er fasten i virkeligheten, i ånd og sannhet?

Slett ikke uhyggelig, trist, utholdelig — men god og styrkende for sjel og legem — fasten er vår venn.

Du skulde glede dig over dens nærvær! Din sjel og ditt legem skulde glede sig. Ja — først og fremst — ditt legem som du ofte steller så dårlig med som den udyktige rytter behandler sin hest. Du skalter og valter med det etter dine luners forgodtbefinnende. Du pålegger det overflødige byrder med for megen mat og drikke som det slett ikke kan bearbeide og som hviler tungt på dets virkekraft og hemmer den. —

Du pisker det fremover uten å gi det vederkvegende hvile ved tilstrekkelig søvn —

og du glemmer at du bare har fire hjørnetenner og altså skulde være langt mere grønnsakspisende enn kjøttnyttende. —

*

Allikevel spiser du mest kjøtt og er ofte misfornøiet fordi der er en fredag i uken. —

Du bruker overveldende mengder av kaffe, te, tobakk, alkohol — — — og hvis ditt legeme kunde tale, hvad tror du ikke det vilde skrike ut for protester mot alt det overflødige av det som du pålegger det å stelle med!

Men selv om det ikke kan tale så kan det dog tilkjennegi sin mening —

gjennom all den elendighet som etterhvert åpenbarer sig i organisasjonen: blindtarmsbetendelse, overanstrengelse, kreft, svulster o.s.v.

Nei — vær takknemlig for fasten som vil renske, rydde op i og forny denne Augiasstall!

Grønnsaker — frukter — poteter — salat — fisk i passe mengder. Og mindre kjøtt på din spiseseddel.

*

Det var ditt legeme — og nu din sjel? Ja, den er kanhende enn mer forgiftet enn den øvrige organisme.

Ditt legeme får dog ikke føle mer enn tre eller fire ganger om dagen — men fra morgen til aften mottar din sjel uophørlig inntrykk — fra aviser, gaten, kontoret, forretning, hjem, venner, teatre og kino, fra bøker og samtaler — og hvad

er selv de groveste materielle overdrivelser og overernæring med likt og ulikt mot det som du byr din ånd — alt det verdslige og indifferente som du fyller din sjel med?

En vet hvad dette betyr: den onde ånd som listelig setter hele denne ball igang — en liten uskyldig sneball tilsynelatende i begynnelsen men en lavine som river alt virkelig verdifullt med sig i det lange løp.

*

Men — Gud vet å beskytte din sjel som han vet å beskytte ditt legeme når bare du selv vil. Derfor har han skjenket oss fastens tid. Og han innleder den med å anvisse oss vår plass:

«Memento — husk, du er kun støv!» Derfor hovmod dig ikke! op! Passer det for ormen å reise sitt hode og rope «Jeg! Jeg!! Jeg!!!»

Men — i dette støv lever der en sjel som hernede skal forberede sin udødelige bestemmelse.

Og derfor må den få så fast en stilling at den kan bevares for alt det lave og onde som vil forgifte den.

Dens lykke er ikke legemets vellevnet, ti legemet er bare dens tjener. Og denne tjener må ikke bli så mektig at den avsetter sin herre.

*

Tenk på den reise som du engang — kanhende snart — skal foreta!

Som sommerfuglen bryter ut av puppen efter å ha krøpet på sin buk i støvet — slik skal din sjel svinge sig opad fra jordens smuss og elendighet. —

For en glede!

All den skjønnhet vi skal se!

Jo åndeligere din sjel er dannet, desto høiere vil den stige — og den kan stige meget, meget høit.

Men er den tynget av pengebegjær, ærgjerrighet, sanselighet, da kan den ikke heve sig — og det er meget, meget alvorlig for den.

*

Fasten er din reiseforberedelse. Du rydder op i alt — du ser din status over — du gjør ditt legeme og din sjel rede til å møte Herren —

du fornyer så godt du kan alt det du har og er på legeme og sjel og du kaster bort alt det overflødige som du ikke har bruk for. —

Kirken våker over dig — mer enn vanlig er du i dens varetekt i denne tid om du selv er villig til å følge dens anvisninger.

*

Og så kommer freden til dig. Fastetiden er fredens tid om du lever dens dager i dens ånd og efter dens bud. Derfor ta imot den som din beste venn, for det er den.

Hils den som du hilser solen når dens stadig stigende varme bebuder at våren er nær.

Fastens tid bebuder Frelsens tid, ti dens bud er et memento —

men i det memento ligger friggjørelsens forjettelse.

I kikkerten.

Som enhver vet spiller fastetiden en betydelig rolle i katolsk kristenliv. Også utenfor den katolske kirke tales det ennå om fastetiden og om søndagene i «fasten», men uten at man dermed vil si at denne tid er eller burde være preget av faste. Enkelte innser vel at det her foreligger en tydelig uoverensstemmelse mellom ord og virkelighet og at «fasten» følgelig er blitt en uegentlig og misvisende betegnelse i de kristensamfund, hvor man ikke lenger faster. Det beror vel på en erkjennelse av dette faktum, når man er så ivrig for å bortforklare fastens religiøse betydning og fremstille fasten som noe utvortes og uevangelisk. Nylig kunde man således lese i en betraktning over inngangen til fastetiden: «Faste betyr for oss evangeliske kristne ikke først og fremst avhold fra mat og drikke, det betyr en konsentrasjon om det åndelige, om kristenlivet.» Det er underlig å sammenholde denne uttalelse med Evangeliets enkle og klare ord om Jesus: «Da Han hadde fastet i firti dager og firti netter, blev Han omsider hungrig.» Nu, på katolsk hold vil man være samstemmig om at avhold fra mat og drikke ikke er hovedsaken ved fastetiden. Kirken har aldri sett på fasten som mer enn et middel til å opnå selvbeherskelse og selvdisiplin som vi trenger for å virkeliggjøre fastetidens store mål: en fordypelse i det kristne liv. Og 1900 års erfaring viser at dette utvortes middel, som altså ikke savner evangelisk forbillede, har vært et virkningsfullt og verdifullt middel til å stålsette viljen og derved skape forutsetninger for konsentrasjon om det åndelige liv.

N. K. K. F.

minner om *felleskomunionen* mandag den 25. mars — Maria Bebudelsesdag — for unionens anliggender, og anmoder alle ledd og enkeltmedlemmer om å delta i denne.

På styrets vegne:
Kristine Heggen, formann.

Utdannelsesfondet innbyr!

Det er å håpe at det ikke er undgått noen katolsk dames oppmerksomhet hvad der står skrevet i N.K.K.F.s store annonse på 3dje omslagsside av dette nummer. Nemlig at forbundets energiske og initiativrike komite for utdannelsesfondet nu innbyr dem — med alle deres protestantiske slektninger og veninder! — til en riktig koselig og «gammeldags» kveld, hvor alle medbringer sitt eget håndarbeide og syr eller strikker eller hekler, akkompagnert av høytlesning ved frk. Martha Østensvig. Efterpå samtale forbundet med litt materielle gleder — men ikke noen utlodning, så hele utgiften blir bare

den ene lille krone i entrepenger, for hvilken man altså får en hyggelig håndarbeidsstund og ved hvilken man altså gir en kjærlig håndsrekning til å trygge våre unges fremtid.

Altså er det bare å følge innbydelsen så kvinnesterkt som mulig!

Til katolske menn i Oslo.

St. Josefs forening for katolske menn holder i tiden 19.—22. mars iår retrett hvor alle katolske menn i Oslo over 25 år kan delta.

Retretten avsluttes med felleskomunion i St. Olavs kirke søndagen efter, den 24. mars.

Vi innbyr og oppfordrer alle som kan til å delta og ofre disse aftentimer til gagn for oss selv og vår helige Kirke.

Fastetiden er jo en bots- og bedetid. Denne nåderike tid, hvor Kirken så levende fremstiller Jesu blodige korsvei for oss, egner sig særlig til stille betraktninger og innadvendt beskuelse av ens egne feil og svakheter.

Ved å delta i denne retrett lærer vi kanskje å skatte den katolske kirke, som har så rike nådekilder å øse av, ennå høiere enn før.

Retretten ledes av pater Lutz og holdes *tirsdag* den 19., *torsdag* den 21. og *fredag* den 22. mars kl. 20 i kapellet i Bispegården, Akersvn. 5. Inngang gjennom klubblokalet.

Formannen.

Herhjemme: —

HAUGESUND. — I «Haugesunds Avis» for 2. mars leser vi: «Foredraget i den Katolske kirke torsdag om «Katolisisme og moderne åndsliv» hadde samlet et interessert publikum. Taleren, dr. Kjelstrup, forstod også på en rolig og overbevisende måte å fremholde og dokumentere kirkens rett til å utøve sin læremyndighet, og at denne guddommelige læremyndighet ikke kan komme i strid med sann vitenskap. Det moderne åndsliv som stadig roper på og anbefaler frihet i alle former, kommer derimot lett i konflikt med en autoritet som det kirkelige læreembede. — Dr. Kjelstrup nevnte dristig episoder og personer fra historien, som man hertilands stadig bruker til angrep på katolismen. — Disse og — «den mørke middelalder» blev på en ypperlig måte klarlagt i et nytt lys, og talerens saklige forklaring støttet av citater fra protestantiske forskere, gav tilhørerne et nytt syn på både den katolske kirke og historien — I det heletatt et foredrag som gav lyst til å vite mere fra dette hold. — Igårtaften talte dr. Kjelstrup om den katolske kirkes rike nådeliv. Han fortalte gripende om sine egne erfaringer som protestant og senere som katolsk prest, og fremhevet på en taktfull, ja nesten ydmyk måte, sin kirkes store overlegenhet over alle andre trossamfund, nettop ved at den katolske kirke har så rike kilder å øse til sine troende av. — Man må uvilkårlig undre sig over at fordømmene ennå kan sitte så fast hos protestanter, som det virkelig er tilfelle. — Dr. Kjelstrup fikk på en overbevisende måte slått fast, at den katolske kirke er noe mer enn ceremonier — at den krever alvorlig kristenliv — og hjelper kraftig til ved sitt indre bønneliv.

Tilhører.

Redaktør: Mgr. Irgens.

Jac. Olsen's Boktrykkeri, Telefon 12699, Storgaten 28. Oslo.